

Autorka rozprawy: mgr Natalia Wojciechowska
Promotor: dr hab. Anna Warakomska prof. UW

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.

***Kolonia jako ważny ośrodek kulturalny oraz gospodarczy
w historiografii i literaturze pięknej***

Słowa kluczowe: Kolonia, katedra, zabytki, miasto, przestrzeń, karnawał, powieść, baśnie, legendy

W dysertacji Autorka przedstawiła czwarte co do wielkości miasto Niemiec, jakim jest Kolonia, ukazując je w przekroju historycznym z jednej strony oraz w literackich reprezentacjach z drugiej. Kolonia to jeden z ważniejszych ośrodków gospodarczych i kulturalnych w Niemczech, a ponadto kluczowy ośrodek komunikacyjny w Europie. W XIXw. stała się istotnym punktem przemysłu, handlu i bankowości. Dzięki bardzo dobremu położeniu geograficznemu handel jest tu nastawiony głównie na kontakty zagraniczne. Metropolia położona nad Renem ma olbrzymie możliwości transportowe. Jej specyfika gospodarcza obejmuje przede wszystkim przemysł spożywczy, chemiczny, samochodowy, farmaceutyczny oraz znaną powszechnie produkcję perfumeryjno-kosmetyczną.

Jednak o charakterze miasta stanowi przede wszystkim ogromna ilość zdarzeń kulturalnych oraz przebogata historia, odzwierciedlająca się m.in. w materialnych pamiątkach rozsianych na jego terenie. To bogactwo sprawiało i sprawia nadal, że Kolonia od wieków inspiruje wielu prozaików i poetów, którzy umieszczają ją w tle lub na pierwszym planie swoich dzieł literackich. W pracy zaprezentowano różne wizerunki Kolonii: urbanistyczny, kulturalny, historiograficzny, a także literacki, starając się zbadać istniejące pomiędzy nimi związki.

Całość podzielono na pięć części, a każdą z nich na działy tematyczne i podrozdziały. W części pierwszej zostały przedstawione założenia badawcze oraz metodyka badań, która została przyjęta przez Autorką pracy.

W części drugiej, która ma charakter analityczno-teoretyczny, ukazano teorię miasta jako źródło inspiracji dla pisarzy i poetów. Rozdział zawiera teoretyczne zagadnienia na temat badania miasta w literaturze. Scharakteryzowane zostały wybrane pojęcia miasta i przeprowadzona analiza zmian w definiowaniu miasta w różnych obszarach badawczych. W rozdziale przedstawiono dyskurs miejski oraz teorię interpretacji miasta, jak również różnice w jego czytaniu w kontekście architektonicznym i literaturoznawczym.

W kolejnej, trzeciej części zaprezentowano Kolonię jako obiekt badań. Autorka szczegółowo omówiła kolońskie zwyczaje, przysmaki i zabytki. Ponadto przedstawiła najważniejsze informacje o Kolonii oraz krótką historię miasta w porządku chronologicznym, skupiając się na najważniejszych zabytkach, kościołach i muzeach oraz charakteryzując najważniejsze postaci związane z nadreńską metropolią.

W części czwartej przeanalizowała najważniejsze, jej zdaniem, przykłady literatury pięknej: baśnie i legendy związane z miastem, powieści, nowele, opowiadania, wiersze, ale też relacje z podróży, publicystykę, filmy i twórczość internetową korespondujące z tematami poruszonymi w częściach teoretycznej i historycznej. Wśród wybranych autorów znaleźli się: anonimowi twórcy średniowieczni (m.in. autor *Annolied*), Grimmelshausen, Goethe, Schlegel, Forster, Heine, Celan, Böll, Schätzing, ale także pisarze zagraniczni, jak Petrarca czy współczesny Craig Russell, jak również polscy poeci – Jankowski, Krynicki, Jastrun, Roguski, Hoffmann.

W części piątej dokonano podsumowania i wysnuto wnioski postawione w kontekście podjętych tez badawczych. Do najważniejszych konkluzji należy tu stwierdzenie o fundamentalnym znaczeniu historii miasta jako inspiracji dla twórczości literackiej, ale także o odbijaniu piętna literackich reprezentacji na wizerunku miasta.